Startnotitie Fase 2 – Nieuwe visie sociaal domein Winterswijk

Doel en achtergrond

TwynstraGudde ondersteunt de gemeente Winterswijk bij het ontwikkelen van een nieuwe visie op het sociaal domein in de gemeente. In de Programmabegroting 2024 van de gemeente Winterswijk is het actualiseren van de visie op het sociaal domein als doel opgenomen. De visie is gericht op de Jeugdwet en Wmo 2015.

Winterswijk heeft in 2014 ter voorbereiding op de transitie in het sociaal domein een visie en beleidskader genaamd 'De Kracht van Winterswijk' vastgesteld. In 2018 is met het beleidskader 'Meedoen in Winterswijk' de slag gemaakt naar de transformatie van het sociaal domein. Op basis van uitkomsten van een evaluatie die in 2017 is uitgevoerd, is bepaald dat de visie uit Kracht van Winterswijk niet aangepast hoefde te worden.

Zoals verwoord in het begrotingsprogramma "Zorg voor de toekomst" bestaat inmiddels wel de behoefte aan een actualisatie van de visie op het sociaal domein in Winterswijk. In de begroting 2024 is aangegeven dat "Zorg voor de toekomst" wordt uitgewerkt en dat er een nieuwe visie op het sociaal domein dient te komen. De financiële beheersbaarheid is een belangrijk aspect van de nieuw op te stellen visie. Dit vraagt om een fasegewijze aanpak. De eerste stap in het traject om tot een nieuwe visie te komen, is een evaluatie naar de werking van het sociaal domein in Winterswijk. De afgelopen periode is deze evaluatie uitgevoerd in de vorm van een quick scan. Onder sociaal domein verstaan we in deze evaluatie de werking van de Wmo en Jeugdwet. De Participatiewet is niet meegenomen, omdat deze door Fijnder voor drie gemeenten wordt uitgevoerd. Ook de andere zaken, zoals sport en de Stadsbank, die in het cirkeldiagram Sociaal Domein genoemd worden, zijn conform de opdracht van de raad geen onderdeel geweest van deze evaluatie.

Aan de hand van de resultaten van de evaluatie zijn aandachtspunten voor het ontwikkelen van de visie geformuleerd. Over de volgende aandachtspunten moeten in de nieuwe visie richtinggevende uitspraken worden gedaan:

- Het versterken van preventie en normalisatie met inzet van de sociale basis en algemene voorzieningen alsook de vroegtijdige inzet van lichte (ambulante) vormen van begeleiding en ondersteuning.
- Het daartoe versterken van de samenhang in en integraliteit van de toegang en de eerste (ambulante) hulp die daarbij geboden kan worden. Dit met toepassing van het principe wat dichtbij kan, dichtbij doen.
- Het borgen van de benodigde capaciteit en expertise om de ontwikkelingen in het sociaal domein tot uitvoering te brengen.
- Tevens het bieden van politiek-bestuurlijke en beleidsmatige 'rugdekking' voor het normaliseren van hulpvragen.
- Het verder doorontwikkelen van de samenwerking met huisartsen, scholen en andere partners zodat het sociaalmaatschappelijk netwerk optimaal functioneert ten behoeve van de inwoners. Waaronder ook de positionering van en samenwerking met het Preventief Platform Jeugd is begrepen.
- Het verbeteren van de kennisdeling en informatievoorziening zodat op basis van actuele inzichten het gesprek kan worden gevoerd en zo nodig kan worden bijgestuurd.
- Het versterkt inzetten op (intergenerationele) multiproblematiek zodat inwoners gerichter en meer in samenhang worden geholpen en hun problemen zoveel als mogelijk worden beperkt.

Belangrijke randvoorwaarde is dat begrippen zoals normalisatie en preventie duidelijk gedefinieerd worden, zodat er bij het gebruik over deze termen geen misverstand kan ontstaan.

De nieuwe visie moet concreet richting geven aan de toekomstige ontwikkeling van het sociaal domein in Winterswijk en maakt concreet wat Winterswijk wil bereiken op de korte termijn (4 jaar) en de langere termijn (8 jaar). De visie moet tot stand komen in interactie met de verschillende stakeholders. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld de raad, het college, de ambtelijke organisatie, de toegang alsook samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties, zoals vrijwilligersorganisaties, welzijnswerk/voorliggend veld, zorgaanbieders, onderwijs, huisartsen etc. Naast bovenstaande aandachtspunten kunnen er in het participatietraject nog aanvullende zaken worden aangegeven die in de nieuwe visie opgenomen moeten worden. Ook zaken zoals de rol van preventie en daarbinnen sport en cultuur en de samenwerking met Fijnder in "Samen aan het stuur" komen aan de orde. De nieuwe visie moet in november 2024 worden opgeleverd, klaar voor bestuurlijke behandeling (college, raad).

Afstemming proces nieuwe inkoop

Gelijktijdig met het ontwikkelen van een nieuwe visie op het sociaal domein, wordt de regionale inkoop van tweedelijnszorg in het Sociaal Domein Achterhoek heroverwogen.
De komende maanden worden nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt en wordt onder andere bepaald welke segmenten de Achterhoekse gemeenten regionaal blijven inkopen. Naar verwachting vindt vervolgens in oktober 2024 een go/no go moment plaats waarop gemeenten kunnen besluiten welke segmenten zij regionaal blijven inkopen. Hiermee is rekening gehouden bij de planning van dit traject om te komen tot een nieuwe visie.

Plan van aanpak

De tweede fase om te komen tot een nieuwe visie start in juni 2024 en moet in december 2024 worden afgerond. De aanpak bestaat uit een aantal stappen, deze worden hieronder beschreven.

Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4	Stap 5	Stap 6	Stap 7
Presentatie evaluatie	**Start en voorbereiding traject**	**Gespreksronde**	**Conceptversie**	**Delen met stakeholders**	**Afronding visie**	**Behandeling in college en raad**
• Delen van resultaten evaluatie met raad • Toelichten startnotitie en planning	• Afstemmen aanpak en planning • Inhoudelijke voorbereiding en plannen gesprekken	• Fysieke gesprekken met stakeholders • Sessie met de raad	• Schrijven van conceptversie visie • Ambtelijk en bestuurlijk bespreken concept	• 'Oploopje' voor delen visie met stakeholders	• Opstellen definitieve versie visie	• Bestuurlijke behandeling visie in college en raad
6 juni	*Juni - Augustus*	*Augustus - September*	*Oktober*	*November*	*November*	*December*

1. *Presentatie evaluatie in politiek forum* – 6 juni
In het politiek forum van 6 juni worden de resultaten van de evaluatie met de raad gedeeld en wordt de startnotitie inclusief planning toegelicht.

2. *Start, voorbereiding en organisatie traject* – Juni tot en met augustus
In deze stap worden de aanpak en planning met de ambtelijke organisatie afgestemd en werkafspraken gemaakt. Ook vindt in deze periode de inhoudelijke voorbereiding van de gespreksronde plaats evenals het plannen van deze gesprekken.

3. *Gespreksronde* – Augustus en september

De nieuwe visie moet tot stand komen in interactie met verschillende stakeholders. In de gespreksronde vinden fysieke gesprekken plaats met verschillende stakeholders. Dit zijn groepsgesprekken die zijn gericht op de ambities en doelen, waarden en uitgangspunten, randvoorwaarden en samenwerking ten behoeve van de nieuwe visie. De volgende betrokken worden gesproken c.q. worden uitgenodigd om te spreken:

- College
- Ambtelijke organisatie
- Sociaal Team bij De Post
- Ondersteuningsteam Oost Achterhoek
- Samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties, zoals Preventie Platform Jeugd, Humanitas, de Klimop, Stichting HIER. WUh (WInterswijkse Uitdaging)
- Zorgaanbieders
- Adviesraad Sociaal Domein
- Cliëntenraad Fijnder
- Preventie Platform Jeugd
- Scholen
- Huisartsen/kinderartsen
- Woningcorporatie

Eind september wordt een sessie met de raad georganiseerd. Naast bovenstaande onderwerpen wordt daarbij ook ingegaan op wat deze betekenen ten aanzien van de regionale inkoop. Specifiek de vraag wat wel of niet regionaal wordt ingekocht en welke aanpak en tempo daarbij moet worden gehanteerd. Aan de hand hiervan kunnen college en raad in oktober in gesprek over de te maken keuzes ten aanzien van de regionale inkoop.

4. *Conceptversie schrijven* – Oktober

Na het afronden van de gesprekken met stakeholders wordt een start gemaakt met de eerste conceptversie van een nieuwe visie. De conceptvisie wordt ambtelijk en bestuurlijk besproken.

5. *Delen met stakeholders* – November

In deze stap wordt een “oploopje” georganiseerd waarbij de visie wordt gedeeld met de stakeholders die we in stap 3 hebben gesproken. Het delen van de voorlopige visie met stakeholders draagt bij aan het draagvlak voor de visie en de uitvoering ervan.

6. *Afronding visie* – November

Nadat de conceptvisie ambtelijk en bestuurlijk is besproken en met stakeholders is gedeeld, wordt in deze stap de definitieve visie opgesteld.

7. *Behandeling in college en raad* – December

De bestuurlijke behandeling is de laatste stap om te komen tot een nieuwe visie op het sociaal domein in Winterswijk.

Na vaststelling door de raad wordt de visie door de ambtelijke organisatie uitgewerkt in een uitvoeringsplan.